

Az EU intézményrendszere

Szerző
2008. március 07.
Utolsó frissítés 2008. március 08.

Az EU intézményei Az Európai Unió intézményei adják a 27 tagállam együttműködésének keretét. A Parlamenten, Bizottságon és Központi Bankon kívül az EU-nak több kisebb testülete is van, amelyek lehetővé teszik működését. Ezenkívül működtet egy sor ügynökséget is a kontinens különböző pontjain, amelyek lefedik az európaiak életének minden területét. Az útmutató segítségével megismerheti ezeket az intézményeket és tevékenységüket. Európai Bizottság Az Európai Bizottság nem egyszerűen az Európai Unió közigazgatási vezető szerve; ez egyúttal az egyetlen olyan testület, amelyik törvényeket nyújthat be.

Gyakran nevezik az európai integrációt működtető erőnek, ami kizárólag a tagállamok ellenőrzése alatt áll.

A Bizottság 25 biztosból áll, akiknek mindegyike egy-egy politikai területért - például a mezőgazdaságért vagy a bővítésért - felel. Az adott politikai területek munkáját 24 főigazgatóság segíti. A biztosokat a tagállamok jelölik, általában magas rangú politikusok személyében. Munkájuk során azonban az európai érdekeket kell képviselniük, nem pedig a hazájukét. Miniszterek Tanácsa A Miniszterek Tanácsa az EU-nak az az intézménye, amely képviseli a tagállamokat. Ez egy többrétegű szervezet, amelynek a munkájában részt vesznek minden tagállam miniszterei, kormányfői, nagykövetei, illetve kormányzati tisztségviselői. A kormányfők testülete az Európai Tanács, a nagyköveteké (illetve állandó

képviselőké) a COREPER - az Állandó Képviselők Bizottsága. Gyakran a bizottsági tisztségviselők hozzák meg a döntéseket a technikai bizottságok ülésén, s ezeket a miniszterek csupán jóváhagyják. A Bizottságtól eltérően a Miniszterek Tanácsa nem nemzetek feletti, hanem kormányközi szerv. Európai Parlament A Parlament az Európai Unió egyetlen közvetlenül választott szerve. Rendszeres plenáris üléseket tart Strasbourgban, titkárságának székhelye Luxemburg, a képviselők azonban munkájuk legnagyobb részét Brüsszelben végzik.

Itt tanulmányozzák a bizottságokban a törvényjavaslatokat és konzultálnak a Bizottsággal, illetve a Miniszterek Tanácsával. A parlament joga a Bizottság felmentése és az új biztosok meghallgatása, és az mondja ki a végső szót az EU éves költségvetésének felhasználásáról is. Jogköre folyamatosan bővül. A EU legtöbb jogszabályát jóvá kell hagynia a parlamentnek és a Miniszterek Bizottságának is, mielőtt az hatályba lépne. Európai Bíróság A Bíróság dönt az EU-egyezményekkel és az EU törvényhozásával kapcsolatban felmerülő vitákban.

Döntései kötelező érvényűek az EU intézményei és tagállamai számára. A tagállamokat a Bíróság elé lehet idézni, amennyiben nem teljesítik az EU-törvényei alapján rájuk áruuló kötelezettségeket. A bíróság komoly bírságokat szabhat ki az elmarasztaltak számára. A bíróság valamennyi tagállam egy-egy magas rangú bírójából áll, akiknek hatéves hivatali ideje meghosszabbítható.

1989 óta a Bíróság elé magánszemélyek is felterjeszhetik ügyüket, amennyiben kár éri őket valamelyik európai intézmény részéről. Kérhetik az olyan EU-törvények érvénytelenítését is, amelyek közvetlenül érinti őket. Számvevőszék A Számvevőszék feladata nyomon követni az EU pénzügyeit annak érdekében, hogy az állampolgárok megtudhassák, mire költik a pénzüket. Célja az EU pénzügyi hatékonyságának növelése.

A Számvevőszék ellenőrzi az EU számláit és költségvetésének végrehajtását, és a Parlamentnek, illetve a Miniszterek Tanácsának jelentést nyújt be tevékenységéről. Szükség esetén véleményezi a javasolt törvények pénzügyi vonzatait.

Az 1990-es években a Számvevőszék rendszeresen feltárt csalásokat, helytelen kifizetéseket és egyéb olyan kiadásokat, amelyeket nem a meghatározott célra fordítottak. Központi Bank A Bank felelős az eurozóna monetáris politikájáért. Legfontosabb célja az árstabilitás fenntartása és az euró értékének megőrzése.

Ezt az eurozóna 12 nemzeti bankjával együttműködve teszi a kamatlábak megállapításával, devizaügyletek irányításával és a nemzeti valutatartalékok kezelésével. A Bank formailag független. A monetáris politikát meghatározó döntései meghozatalakor sem az Európai Központi Bank, sem a nemzeti bankok nem fogadhatnak el utasításokat sem az EU-tól, sem a tagállamoktól. AZ EKP mintegy 40 milliárd eurónyi valutatartalékkal rendelkezik.